

MODEL

FIȘA DISCIPLINEI

Școala doctorală: **Contexte universale ale filosofiei românești**

Program: **Contexte universale ale filosofiei românești**

Domeniul de doctorat: **Filosofie**

Filiera: **Doctorat științific**

Denumirea disciplinei	ISTORIE ȘI FILOSOFIA ISTORIEI ÎN ROMÂNIA (1859 - 2008)				
Codul disciplinei cf. planului de învățământ		Semestrul		Tipul de evaluare finală (E / V / C)	E+V
Regimul disciplinei { Ob -obligatorie, Op -opțională, F - facultativă}				Op	Numărul de credite
Titularul disciplinei	Prof. univ. dr. Ovidiu Coriolan PECICAN Catedra de Studii Europene Facultatea de Studii Europene				
Condiționări formale	NU SUNT				

Cerințe preliminare înscrierii.

Facultatea	de Studii Europene
Catedra	de Istoria Filosofiei Românești
Specializarea	
Limba de predare	Română

Numărul total de ore (pe semestru) din planul de învățământ (Ex: 28 la C dacă disciplina are curs de 14_săptămâni x 2_h_curs pe săptămână)				
Total	C**	S	L	P
	28	28		

** C-curs, S-seminar, L-activități de laborator, P-proiect sau lucrări practice

Obiectivul cursului.

Cunoașterea principalelor contribuții românești moderne de teoria și filosofia istoriei.

Cunoașterea legăturilor dintre practica și teoria istoriei, a modului în care istoricii au teoretizat cunoașterea domeniului lor, filosofii au gândit demersul istoriografic și evoluția istorică a umanității, precum și motivele comune circulante de la un gânditor al acestei tematici la altul.

Competențe specifice disciplinei. Completați numai la acele aspecte care au relevanță pentru disciplina.**Cognitive:**

Doctorandul va putea:

- Să analizeze conceptele și liniile de forță ale gândirii vizând teoria și filosofia istoriei a fiecărui autor luat în discuție;
- Să cunoască particularitățile și specificul gândirii fiecărui autor discutat și a curentelor manifeste în filosofia istoriei din România;

Atitudinale:

Pe parcursul cursului urmărim să întărim/ dezvoltăm:

- O atitudine critică față de conceptele și doctrinele vehiculate;
- O atitudine valorizantă față de contribuțiile originale;
- O atitudine de dreaptă cumpănire a aporturilor autorilor români în comparație cu izvoarele gândirii lor;

Competențe cu valențe mai generale.**Cognitive:**

- Cunoașterea marilor nume de români care s-au ilustrat în domeniul filosofiei istoriei;
- Descifrarea recurențelor, variațiunilor pe aceeași temă, a arondării la curente și direcții din gândirea românească și universală;
- Cunoașterea istoriei filosofiei istoriei românești;

Instrumental aplicative

- competența de a examina critic noțiunile și teoriile relevante pentru filosofia istoriei;
- competența de a recunoaște gândirea originală, prin abordări critic-analitice și sintetice, prin recurs la argumente raționale;

Condiții de participare la examen. Participarea la seminarii.

Modalitatea de evaluare	Ponderea în notare, exprimată în % {Total=100%}
- verificare orală pe parcursul semestrului la seminarii	50%
- verificare scrisă la sfârșitul semestrului (lucrare scrisă)	50%

Criteriile utilizate în evaluarea lucrării scrise: însușirea cunoștințelor predate la curs și capacitatea de a opera cu acestea în mod corect și adecvat. Originalitatea de gândire și corectitudinea documentarii.

Tematica cursului (enumerati în mod structurat principalele teme ale cursului):

Cursul propune o meditație analitică și sintetică a tradiției teoretice românești vizând istoria filosofiei istoriei. Fără a conține mai mult de doi-trei autori de teorii coerente ale istoriei – Xenopol, Blaga, N. Djuvara -, domeniul este consistent ilustrat, mai cu seamă prin reflexele teoretizante ale practicienilor din domeniu. Surprinderea liniilor de forță ale acestora evidențiază forța și vitalitatea unui domeniu încă insuficient explorat al filosofiei noastre.

1. Introducere: viziune și istorie
2. B. P. Hasdeu între romantism, pozitivism și spiritualism
3. A. D. Xenopol și serialismul istoric
4. Generalități și teoria istoriei în discursul teoretic al lui N. Iorga
5. Lucian Blaga și relevanța stilului în istorie
6. Blaga și Cioran: de la spațiu mioritic la tăcere și eternitate în lumea satului
7. Gh. I. Brătianu: între teoria și practica istoriei (modelul Școlii Analelor)
8. Mircea Eliade și istoria religiilor
9. Constantin Noica: istoria prin cuvinte (între Heidegger și *Begriffsgeschichte*)
10. Paranteza ceașismului: între materialismul dialectic și istoric și naționalismul roșu (D. Popescu-Dumnezeu)
11. H. H. Stahl și modelul sociologic
12. Ioan Petru Culianu: istoricul ca explorator al profunzimilor arhetipale
13. Neagu Djuvara, teoretician al istoriei civilizației
14. Colocviu final: teoreticienii români ai istoriei: contribuții și relevanță

Bibliografia de bază a cursului (indicați între cinci și zece titluri de bază):

- Ion Ianoși, *O istorie a filozofiei românești în relația ei cu literatura*, Cluj-Napoca, Ed. Apostrof, 1996;
Nicolae Bagdasar: *Istoria filosofiei românești*, Profile Publishing, București 2003;
Cătălin Zamfir, *Filosofia istoriei* la:
http://193.231.1.3/file.php/1/publicatii/prof.dr._ZAMFIR_Catalin/Catalin_Zamfir_-_Filosofia_Istoriei.pdf
Dan Oprescu, *Istoria filosofiei ca filosofie a istoriei*, București, Ed. All, 2003;
Nicolae Iuga, *Cauzalitate emergentă în filosofia istoriei*, Cluj-Napoca, Ed. Limes, 2008;
Neagu Djuvara, *Civilizații și tipare istorice. Un studiu comparat al civilizațiilor*, București, Ed. Humanitas, ed. a III-a revăzută, 2007;
Sorin Antohi (coord.), *Ioan Petru Culianu. Omul și opera*, Iași, Ed. Polirom, 2003;
Adrian Pop, *O fenomenologie a gândirii istorice românești. Teoria și filosofia istoriei de la Hasdeu și Xenopol la Iorga și Blaga*, București, Ed. All Educațional, 1999;
Georg Wilhelm Friedrich Hegel, *Prelegeri de filozofie a istoriei*, Pitești, d. Paralela 45, 2006;
Gheorghe Toma, *Xenopol despre logica istoriei*, București, Editura Politică, 1971;

Data completării: 21 iun. 2010   Semnătura titularului: Prof. dr. Ovidiu Coriolan PECICAN

Semnătura **Decan** _____

Semnătura **Şef de catedră** _____